

+Emakumezko ikertzaileak

Tresna handien garapenean parte hartu duten beste emakumezko astronomo batzuk:

Nancy Boggess

Estatu Batuetako astronomo hau COBE proiektuaren arduradun zientifikoetako bat izan zen; hondoko mikrouhin erradiazioa ikertze aldera NASAK 1989an jaurtitako satelitea da COBE. Era berean, espektro infragorrian astronomia-programen arduraduna izan zen Estatu Batuetako espazio-agentzian.

Annie Baglin

Parisko Behatokiko astronomo frantziarra, COROT misioko ikertzaile nagusia. Europako Espazio Agentziaren eta Frantziako Agentzia Espazialaren baterako proiektu hau 2006an jarri zen abian, eta helburu bikoitza du: eguzki-sistemaz kanpoko planetak hautematea, batez ere Lurraren antzeko tamaina dutenak, eta izarren barrualdeko misterioak esploratzea aurrez inoiz egin ez bezala.

Catherine Turon

Parisko Behatokiko astronomo frantziarra, Europako Espazio Agentziako HIPPARCOS misioaren (1989-1993) sarrerako katalogoaren arduraduna izan zen. Satelite astrometrikoko honek inoizko doitasun handienaz neurtu zituen gure eguzki-sistemaren inguruko ehun mila izarren distantzia eta higidura. 2003-2006 urteetan, Europako Espazio Agentziaren astronomia-taldeko lehendakaria izan zen; talde horrek agentziaren erabaki zientifikoen ardura du.

Nancy Roman

(Estatu Batuak, 1925)

1959tik 1979ra NASAn lan egin zuen. Han, Espazio Agentziako Bulegoaren Astronomia Saileko buru izan zen, kargu horretara heldutako lehenengo emakumea. Postu horretan, satelite astronomiko ugariaren arduraduna izan zen, eta proiektu garrantzitsuak bideratu zituen, besteak beste IEU (ultramorea), IRAS (infragorria) eta Hubble teleskopio espaziala. 1995-1996 aldian NASaren Datu Astronomikoen Zentroko zuzendaria izan zen.

Unibertsoa atmosferaren kanpotik

Astronomia teknologia berrien eragile izan da eta da. XVII.

mendearen hasieran asmatu zirenetik, teleskopioak etengabe eta harrigarriro areagotu dute beren potentzia. XIX. mendean erdialdera astrofotografia sortu zen; urrats erraldoia, inondik ere, astroen posizioa eta higidura ikertzeko ahaleginean. XX. mendean lehen erdialdean, espektro elektromagnetikoaren maila gehiago behatu ahal izan ziren espektro ikusgaiaz haratago, irrati-maiztasunetatik hasita.

Azken hamarkadetan, astronomian erabiltzen den tresnerian erabateko iraultza gertatu da. Espaziora sateliteak eta behatokiak jaurtitzeko dugun ahalmen teknologikoari eta Lurretik behatu ahal izateko eskura ditugun teknika berriei esker, gaur egun uhin-luzera guztietan behatzeko moduan gaude, irrati-maiztasun eta infragorritik izpi ultramoreetara zein X eta gamma izpietara.

4 ★

ASTRONOMIA
EMAKUME

Hubble
teleskopio
espaziala